

**Gemeente
Rotterdam**

Maatschappelijke Ontwikkeling
Onderwijs, Cultuur en Evenementen
Said Kasmi

Bezoekadres: Stadhuis
Coolsingel 40, Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Van: Kristian de Bruyne
Telefoon: 06 28660736
E-mail: ki.debruyne@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 20bb17975
Ons kenmerk: M2208-7135 22bo5804

Onderwerp: Motie Cultuur in Alexander

Datum: B&W 18 oktober 2022

Aan de gemeenteraad

Onderwerp:

Motie Cultuur in Alexander

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In zijn vergadering van 26 november 2020 heeft de gemeenteraad de motie *Cultuur in Alexander* (20bb17975) van dhr. G. Koster (Leefbaar Rotterdam) aangenomen. De motie verzoekt het college

- Een verkenner aan te stellen om te onderzoeken welke grotere rol cultuur kan spelen in Prins-Alexander;
- Een inventarisatie te maken voor welke verschillende soorten cultuur en welke locaties het meest kansrijk zijn in het gebied voor het vestigen van een culturele instelling;
- Deze overweging voor een culturele instelling ook mee te nemen in het aankomende gebiedsontwikkelingsplan Prins Alexander in het kader van de ontwikkeling van de Alexanderknoop;
- Hierover te rapporteren aan de raad.

Met deze brief informeren wij de gemeenteraad en stellen wij voor de motie als afgedaan te beschouwen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Coalitieakkoord 2022 – 2026 waarin is opgenomen dat het cultuuraanbod divers, toegankelijk, laagdrempelig en verspreid over de wijken moet zijn.

Uitgangspuntennota *Stad in transitie, cultuur in verandering 2021 – 2024* waarin wordt ingezet op verdere verbreding en vergroting van het publiek, en waarin het belang van kunst en cultuur in de lokale infrastructuur centraal wordt gesteld.

De motie *Niet in de knoop met cultureel ondernemers* (21bb015313) die is aangenomen op 2 december 2021 en zich in belangrijke mate verhoudt tot de motie *Cultuur in Alexander*. In de motie *Niet in de knoop* (...) wordt opgeroepen om te inventariseren welke ideeën van culturele ondernemers kansrijk zijn voor de ontwikkeling van de Alexanderknoop.

Toelichting:

Het college deelt de strekking van de motie Cultuur in Alexander, namelijk dat Rotterdam een groot aantal cultuurinstellingen kent met een belangrijke functie voor de stad, dat het merendeel daarvan gevestigd is in specifieke gebieden (Centrum en Zuid) en dat de Alexanderknoop een transformatie ondergaat van een gebied om te werken naar een gebied om te wonen. Ten aanzien van dergelijke transformaties speelt de gemeente een belangrijke rol. Bijvoorbeeld door het vaststellen van een visie op de toekomst van het gebied.

Op lokaal niveau is de leefomgeving van mensen overzichtelijk, zijn stakeholders gemakkelijk te lokaliseren, is impact beter maak- en meetbaar en is ruimte voor flexibele en creatieve oplossingen. Dat geldt ook voor kunst en cultuur. Het college wil inzetten op kunst en cultuur in de gebieden om vernieuwing te stimuleren, maar ook om de toegankelijkheid van het cultuuraanbod voor alle Rotterdammers te vergroten.

De werkwijze van *Cultuur Concreet*, één van onze structureel gefinancierde intermediaire instellingen, is daar een voorbeeld van. Door middel van *Cultuurregisseurs* en budget voor *Lokale Culturele Programmering* versterkt Cultuur Concreet het voorzieningenniveau en de culturele programmering in Rotterdamse gebieden en laat die zoveel mogelijk aansluiten bij de wensen en behoeften van de inwoners van het gebied. Deze opgave vraagt om kennis over aanbod, vraag en behoefte in het gebied.

Verkenningen Prins Alexander

Er is naar aanleiding van de motie geen (andere) verkenner aangesteld. De Cultuurregisseur heeft namelijk, onder andere, een verkennende taak en verkent doorlopend de behoeften van bewoners op het vlak van cultuur. De Cultuurregisseur maakt daarbij onder andere gebruik van onderzoeken die inzicht geven in behoeften van bewoners op het vlak van cultuur. Er is dus een verkenner in de vorm van de Cultuurregisseur.

Diverse onderzoeken tonen aan welke kunstvormen kansrijk kunnen zijn in Prins Alexander. Zo is er het *Structureel publieksonderzoek* (dat wordt afgenomen onder bezoekers van lokale culturele activiteiten) en een onderzoek onder bewoners die nog geen/weinig activiteiten bezoeken (beide onderzoeken door Cultuur Concreet). Ook is er een onderzoek van onderzoeksbureau *Labyrinth* in opdracht van *Rotterdam Festivals* naar drempels en motieven van Rotterdamse non-attenders. Uitkomsten van deze onderzoeken wijzen uit dat bezoeken aan film (bioscoop), podiumkunsten (theater) en muziek (concert) goed gewaardeerd worden onder (met name de oudere) bewoners. Een andere partij die een belangrijke bijdrage levert aan het cultuuraanbod en de cultuurparticipatie in Prins Alexander is *Stichting Kunstzinnige Vorming Rotterdam* (SKVR). Prins Alexander is voor deze cultuurinstelling een van de focusgebieden. De SKVR tracht met programmering zo goed mogelijk aan te sluiten op behoeften van bewoners. De SKVR maakt daarvoor onder andere gebruik van een Wijkverkenner die zich richt op jongeren en een projectleider voor de doelgroep ouderen. Ook wordt samengewerkt met zorginstellingen. De SKVR merkt op dat jongeren zich vooral interesseren voor muziek en behoefte hebben aan veilige plekken om zichzelf te kunnen zijn. Ook onder ouderen is muziek populair. Culturele activiteiten zoals het schrijven van gedichten en schilderen (zelf creatief bezig zijn) worden ook goed gewaardeerd.

In het kader van de gebiedsontwikkeling van de Alexanderknoop is door de gemeente een participatietraject ingesteld. Hiervoor zijn bewoners geraadpleegd over wat ze aan programmering willen, onder andere op het vlak van cultuur. Zo is er een enquête afgenomen (*Gemeentepeler Alexanderknoop*) waaruit naar voren kwam dat ongeveer een derde van de ondervraagden een

culturele voorziening op de plek mist. Ook heeft een bijeenkomst plaatsgevonden waarbij enkele bewoners, sleutelfiguren en stakeholders uit Prins Alexander hebben meegedacht over cultuur in de Alexanderknoop. In deze bijeenkomst ging het gesprek onder andere over het gemis van een culturele voorziening zoals een theater of een multifunctioneel (cultuur)centrum op de plek van de Alexanderknoop. Over deze voorziening werd gesteld dat deze een stedelijke/regionale functie zou kunnen hebben, maar dan wel nadrukkelijk in combinatie met aanbod voor bewoners uit de buurt. Het is dus van belang dat er ook ruimte is voor de lokale culturele infrastructuur om daarop aan te sluiten en muziek, podiumkunsten en/of film te kunnen programmeren.

Ontwikkelperspectief Alexanderknoop

De uitkomsten van de hiervoor genoemde onderzoeken én het participatietraject voor de gebiedsontwikkeling van de Alexanderknoop komen terug in het *Ontwikkelperspectief Alexanderknoop*, dat in de tweede helft van 2022 ter bestuurlijke besluitvorming wordt aangeboden. Dit betekent dat daarin ook de behoeften op het vlak van cultuur aan de orde komen en dus meegenomen worden in verdere besluitvorming over de programmering van de Alexanderknoop.

Culturele programmering

Eén en ander onderstreept de ambitie om te investeren in passende vormen van kunst en cultuur in Prins Alexander. Daar wordt ook in voorzien aan de hand van de Lokale Culturele Programmering. De culturele infrastructuur van Prins Alexander is echter meer uitgebreid. Zoals aangegeven maken ook andere partijen zoals de SKVR, binnenschoolse- en buitenschoolse cultuureducatie, bibliotheek, evenementen en initiatiefnemers daar onderdeel van uit. Aanvullend op de hiervoor genoemde onderdelen van de culturele infrastructuur is de werkgroep *Publieksbereik* van het *Directeurenoverleg* van de *structureel gesubsidieerde instellingen* voornemens in 2022 in Prins Alexander een pilot (met de titel *Samen meer Rotterdammers*) te starten om de culturele programmering uit te breiden en de aansluiting van het aanbod op bewoners (in het bijzonder de culturele doelgroep *lokale vrijetijdsgenieters* van Prins Alexander) te bevorderen. Ook hiervoor is de gemeente een partner. Voor deze pilot wordt een publieksprogramma gerealiseerd om het culturele klimaat in Prins Alexander te versterken. De verdere invulling van het publieksprogramma wordt nog bepaald in nauwe samenwerking tussen stedelijke en lokale partners. De resultaten van de pilot worden geëvalueerd en benut ten behoeve van een mogelijke voortzetting in de resterende periode van het Cultuurplan 2021-2024. De pilot is dus eveneens verkennend van aard met het oog op een mogelijk vervolg. Tegelijkertijd wordt met het programma van de pilot aangesloten op wat we al weten over Prins Alexander en zijn bewoners.

Fysieke voorzieningen

We weten dat het aantal vierkante meters aan culturele voorzieningen onder de referentienorm is in Prins Alexander. Mede op basis van dat inzicht houden we bijvoorbeeld bij de vernieuwingsopgave van de Romeynshof rekening met het goed kunnen faciliteren van culturele programmering. Ook voor de Alexanderknoop geldt dat we bij de gebiedsontwikkeling aandacht hebben voor de behoefte aan culturele programmering. Met de ambitie om een verdicht en compleet hoogstedelijk centrum te ontwikkelen wordt uiteraard ook een cultureel programma op de plek beoogd. Zo wordt in twee verschillende delen van Prins Alexander (omgeving Binnenhof en omgeving Alexanderknoop) ingezet op twee centrale, kansrijke locaties voor culturele programmering en uitbreiding van het aantal vierkante meters aan culturele voorzieningen.

Een bioscoop kan onderdeel zijn van het cultuurprogramma in de Alexanderknoop. Momenteel spelen er geen concrete initiatieven op dit vlak. Bovendien tonen onderzoek en ervaringen van deskundigen aan dat ook andere cultuurvormen kansrijk kunnen zijn in Prins Alexander. De wenselijkheid, haalbaarheid en ruimtelijke inpasbaarheid van functies zullen verder worden onderzocht naar aanleiding van het *Ontwikkelperspectief Alexanderknoop* dat momenteel wordt opgesteld en in de tweede helft van 2022 ter bestuurlijke besluitvorming wordt aangeboden. Het is goed om hierbij te vermelden dat de gemeente in de Alexanderknoop een bioscoop of andere instelling niet kan entameren op basis van eigen grondposities; realisatie hangt daarmee niet alleen af van de investeringsbereidheid van bioscoopexploitanten en cultuurinstellingen maar ook van de bereidheid van eigenaren om deze functie in hun ontwikkelplannen te incorporeren.

Evenementen

Vanuit het gebied Prins Alexander is als reactie op het ontwerpbestemmingsplan parapluerziening evenementen verzocht om meer evenementen in het bestemmingsplan mogelijk te maken. Aan dit verzoek is (gedeeltelijk) tegemoet gekomen met de vaststelling van de parapluerziening evenementen door de gemeenteraad februari jl.

Ter afsluiting

Wij herkennen de behoefte om cultuur in Prins Alexander net als in andere (buiten)gebieden van Rotterdam een nog grotere rol van betekenis te laten spelen. Op basis van het bovenstaande hopen wij inzicht te geven in kansrijke vormen van cultuur voor Prins Alexander en locaties (onder andere in het kader van gebiedsontwikkeling) die interessant zijn om verder te verkennen. Met het *Ontwikkelperspectief Alexanderknoop* is een belangrijke stap gezet in het verkennen van een wenselijk (cultureel) programma voor de Alexanderknoop.

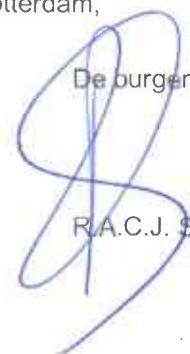
Financiële en juridische consequenties/aspecten:

Er zijn geen financiële en juridische consequenties en aspecten verbonden aan de afdoening van de motie *Cultuur in Alexander* (20bb17975).

Wij stellen u voor de motie *Cultuur in Alexander* (20bb17975) op grond van de voorgaande toelichting als afgedaan te beschouwen.

De secretaris,
V.J.M. Roozen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De burgemeester,
R.A.C.J. Simons, l.b.